

kunne sige til Trediemand: Vi nyde ingen Forret; vi ville paatage os enhver Forpligtelse, der følger af, at vi oprette Andels-selskaber; naar vi søge at gøre os alle de Fordele, vi kunne faa af Andelsselskaber, og i Forening forsyne os med de Varer, vi behøve, ville vi ogsaa staa lige med andre.

Med Hensyn til Bestemmelsen om Haandværkerne er jeg enig med det ærede Medlem fra Skive (Hans Nielsen); thi Forholdet er ikke, som man har sagt, at Haandværkets Organisationer have ønsket Bogføringspligt; den store Masse Smaa-haandværkere paa Landet have ikke forlangt det. Tværtimod de forlange det modsatte. Det har det ærede Medlem fra Skive Ret i, og jeg vilde ønske, at man i Stedet for kun at undtage dem, der beskæftige 2 Medhjælpere, ogsaa vilde undtage dem, der beskæftige 3. Naar det ærede Medlem fra Sorø (Poul Christensen) sagde, at Haandværkerne og Beværterne skulde staa ens, er jeg ikke ganske enig med ham. Der kunde være Grund til at gøre Skel, thi Haandværkerne ere et og Beværterne noget andet. Jeg har ingen Medlidenhed med Beværterne; jeg tror, at vi have nok af dem, tidt af en noget tvivlsom Karakter; derfor kan jeg godt finde mig i, at deres Levevej bliver underkastet visse uskærpende Forpligtelser som Næringsvej, som Haandværkerne og særlig Smaaahaandværkerne paa Landet ikke have. Mit principale Standpunkt er det, at vi godt kunne nære os med den Lovgivning, vi have paa det Omraade; men skulle vi have noget nyt, hvad der kan være flere Grunde til, navnlig ogsaa den, at der er opagiteret en Stemning derfor, vil jeg finde, at den maa være af den Beskaffenhed, jeg har nævnt, og som Flertallet er for.

Endnu skal jeg overfor det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Schovelin) sige, at jeg synes, han kommer i Strid med sig selv, naar han, som han gjorde, talte stærkt og indtrængende om det, der stod her i Lovforslaget — som det blev vedtaget ved det nævnte Uheld i Fjor, og som det er forelagt — som om det var det, han forsvarede og vilde have vedtaget, medens han samtidig ved Ændringsforslag Nr. 2 foreslaar noget andet. Jeg tror ikke, der er god Sammenhæng i det, eller at han her har været følgestreng i Tankegangen.

Med disse Bemærkninger skal jeg, som Situationen foreligger, anbefale, at stemme for Lovforslaget med de af mig antydede Ændringer.

Philipsen: Jeg vil gøre et Par Bemærkninger til forskellige Talere. Til det ærede Medlem fra Sorø (Poul Christensen) vil jeg bemærke, at naar Udvalget er gaet med til at tage de smaa Haandværkere med i den Udstrækning, som det har gjort, er det først og fremmest, fordi disse selv have ønsket det. At de have ønsket det, kunne vi ikke komme uden om, naar vi læse i Bilag 3 til Betænkningen, at paa et Møde have for Østifternes Vedkommende 58 Landhaandværkerforeninger, hvoraf 50 vare repræsenterede, og for Jyllands Vedkommende 108 Landhaandværkerforeninger, repræsenterede ved 100, enstemmigt og uden Diskussion vedtaget, at de skulle med alle sammen. Dette ganske naturlige Ønske have vi efterkommet i en noget modereret Form. I øvrigt vil jeg give det ærede Medlem fra Sorø fuldstændig Ret i, at der er adskillige, som burde være medindbefattede under Lovforslaget om Bogføring. Det ærede Medlem nævnedes Landbrugere, og det skal jeg give ham Ret i, at der er Landbrugere, der i ganske anden Grad end Smaaahaandværkerne omsætte store Værdier og staa i høj Grad i Handelsforhold til Trediemand. Men man kan ikke altid faa saa meget med, som man vilde have; saa tager man det, man kan faa og lader Resten ligge, til der byder sig en bedre Lejlighed. Men jeg giver som sagt det ærede Medlem Ret i, at der maaske ogsaa er andre end Landboere, der burde være med.

Til det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Schovelin) skal jeg bemærke, at vi se noget forskelligt paa det foreliggende Lovforslag; og derfra kommer vel ogsaa det ærede Medlems særlige Standpunkt. Det ærede Medlem ser Betydningen af Lovforslaget i Hensynet til Konkurrencen mellem f. Eks. Brugsforeninger og andre Forretninger. Det er maaske meget berettiget, men det er egentlig ikke det, Lovforslaget gaar ud paa. Meningen med Lovforslaget er vel at skabe saa god Sikkerhed og Betryggelse i Handel og Omsætning overfor Kreditorerne, som det er muligt, og der mener Flertallet af Udvalget, at netop dette Kompromis, som vi ere blevne enige om, byder tilstrækkelig Sikkerhed, idet vi have taget med ind under Bogføringspligten enhver, som driver Forretning, som altsaa skal løse Næringsadkomst og have et begrænset Ansvar. Naar man tager Hensyn til, hvad Formaalet med Lovforslaget er, mener jeg, at det er et fuldt ud forsvarligt Standpunkt.

Jeg tror ikke, det kan nytte at diskutere